

"Każdy wygrywa lub nicy z interesu"
Stephen Covey

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ćmielów na lata 2016-2025

Klaudia Swat, Magdalena Zielińska
InicjatywaLokalna.pl

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

24 październik 2016 rok

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt „Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ćmielów na lata 2016–2025” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie Województwa Świętokrzyskiego.

Rewitalizacja do 2013 roku:

Cegły, beton, asfalt, tynk (działania inwestycyjne w przestrzeni)

Rewitalizacja odNOWA od 2014 roku:

„Szyta na miarę” – ukierunkowana nie tylko na przeciwdziałanie wieloaspektowym zjawiskom kryzysowym na obszarach zdegradowanych, ale także na pobudzanie działalności gospodarczej i społecznej oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Rewitalizacja to nie...

REMONT

MODERNIZACJA

ADAPTACJA

REWALORYZACJA

REKONSTRUKCJA

RESTAURACJA

REKULTYWACJA

REUTYLIZACJA

Rewitalizacją **NIE** są... pojedyncze działania dotyczące modernizacji infrastruktury oraz remontu pojedynczych budynków lub obiektów położonych na obszarach zdegradowanych!!!

Rewitalizacja – co to takiego?

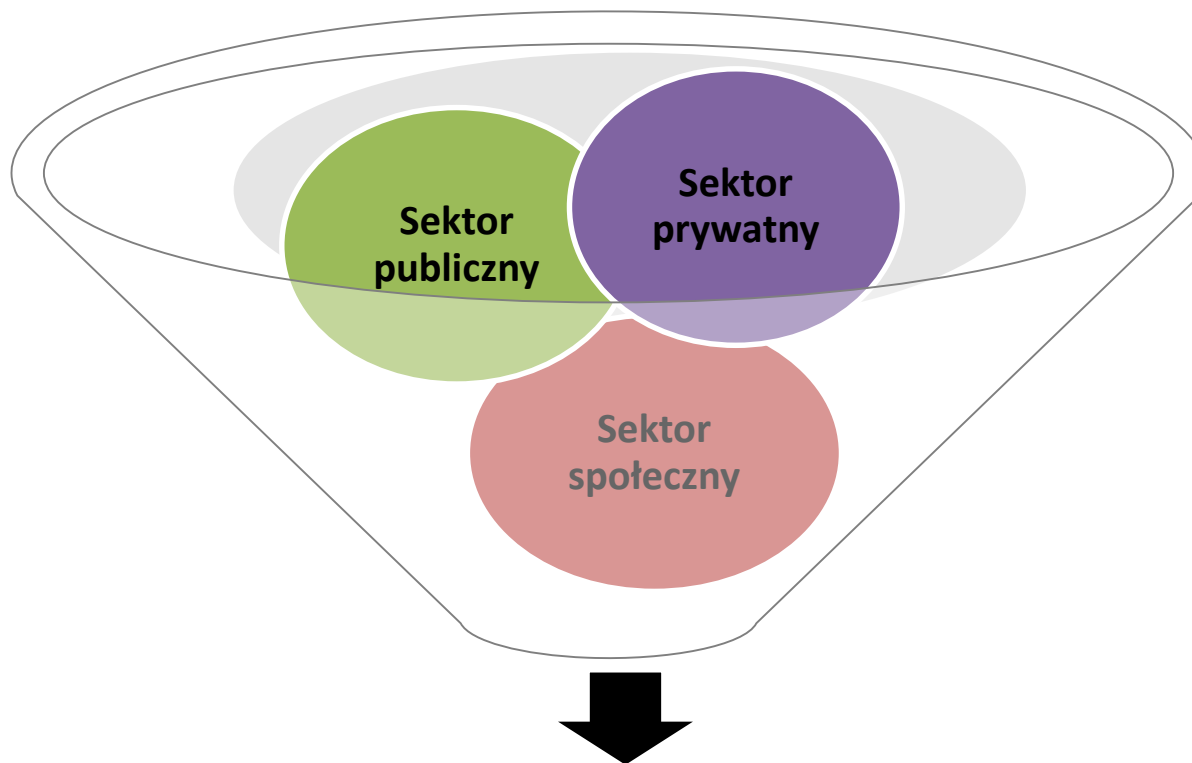
Słowo to pochodzi z języka łacińskiego **re** + **vita** - dosłownie oznacza przywrócenie do życia, ożywienie.

„**Rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”

*Art. 2 ust. 1. Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji
(Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, z późn. zm.)*

- Gmina przygotowuje, koordynuje i tworzy warunki do prowadzenia rewitalizacji,
- **ALE... Rewitalizacja prowadzona jest przez wielu interesariuszy.**

Interesariusze procesu rewitalizacji

PARTNERSTWO

Interesariusze procesu rewitalizacji

PROGRAMOWANIE REWITALIZACJI – PARTNERSTWO INTERESARIUSZY

- katalog interesariuszy
– szeroki i otwarty
- szczególne uwzględnienie mieszkańców obszaru rewitalizacji
- rewitalizacja „z ludźmi i dla ludzi”
- organizacje pozarządowe
- podmioty gospodarcze
- podmioty publiczne

Art. 2 ust 2. Ustawy o rewitalizacji:

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze (...);*
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;*
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;*
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;*
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;*
- 6) organy władzy publicznej;*
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.*

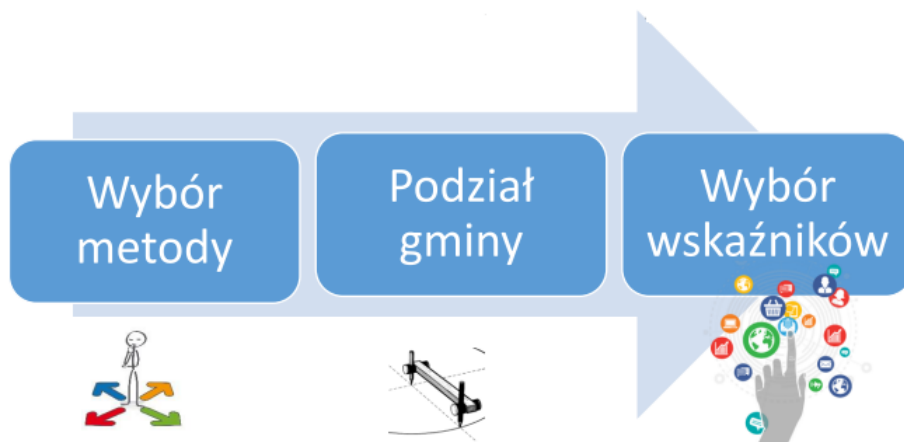
Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

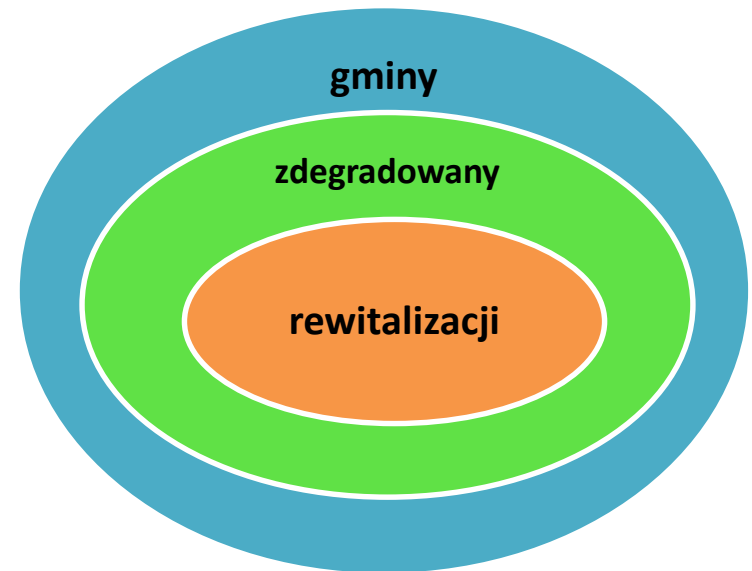

I ETAP PRAC

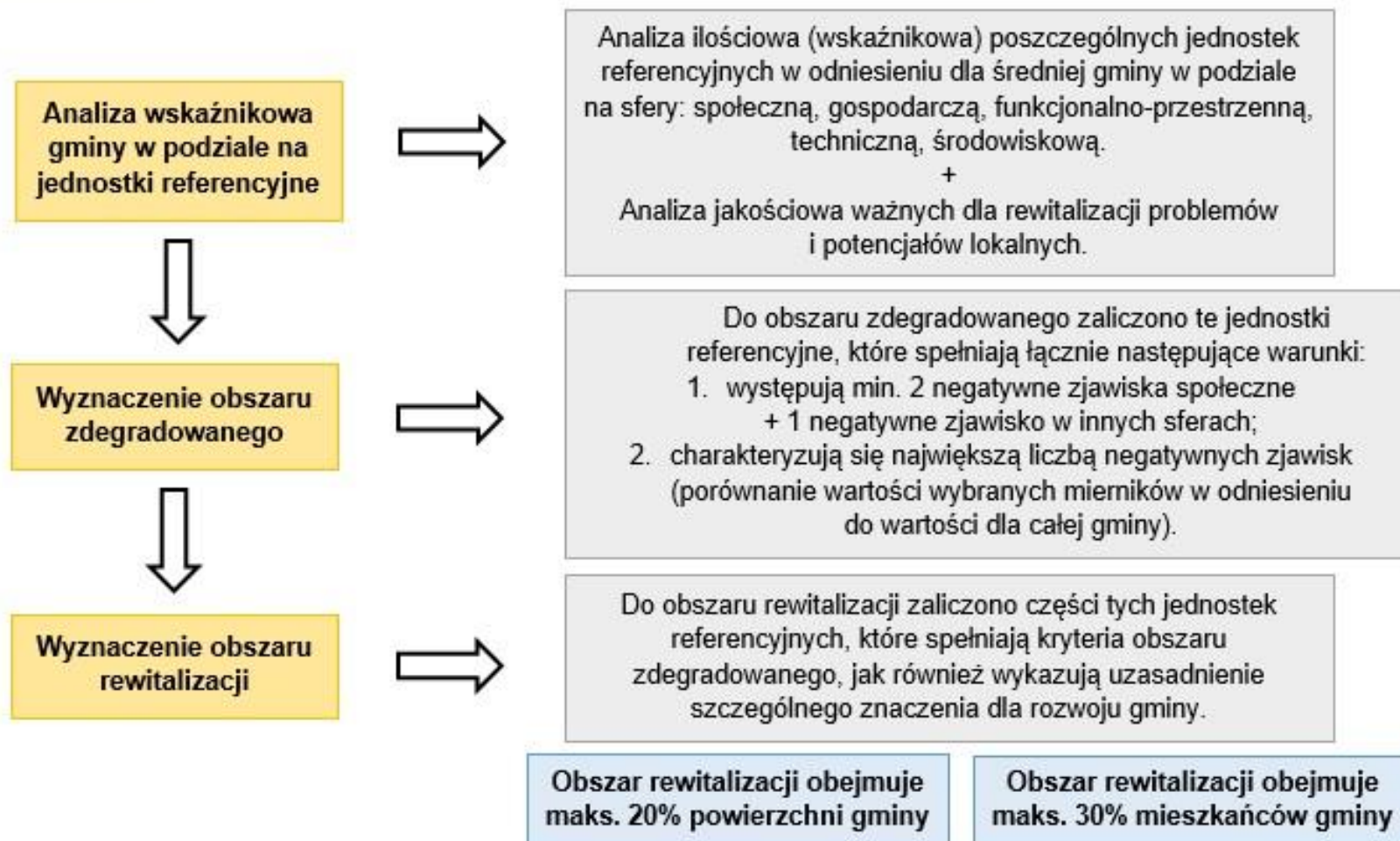
OPRACOWANIE DIAGNOZY NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU

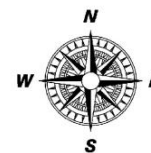
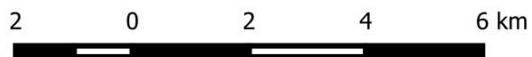
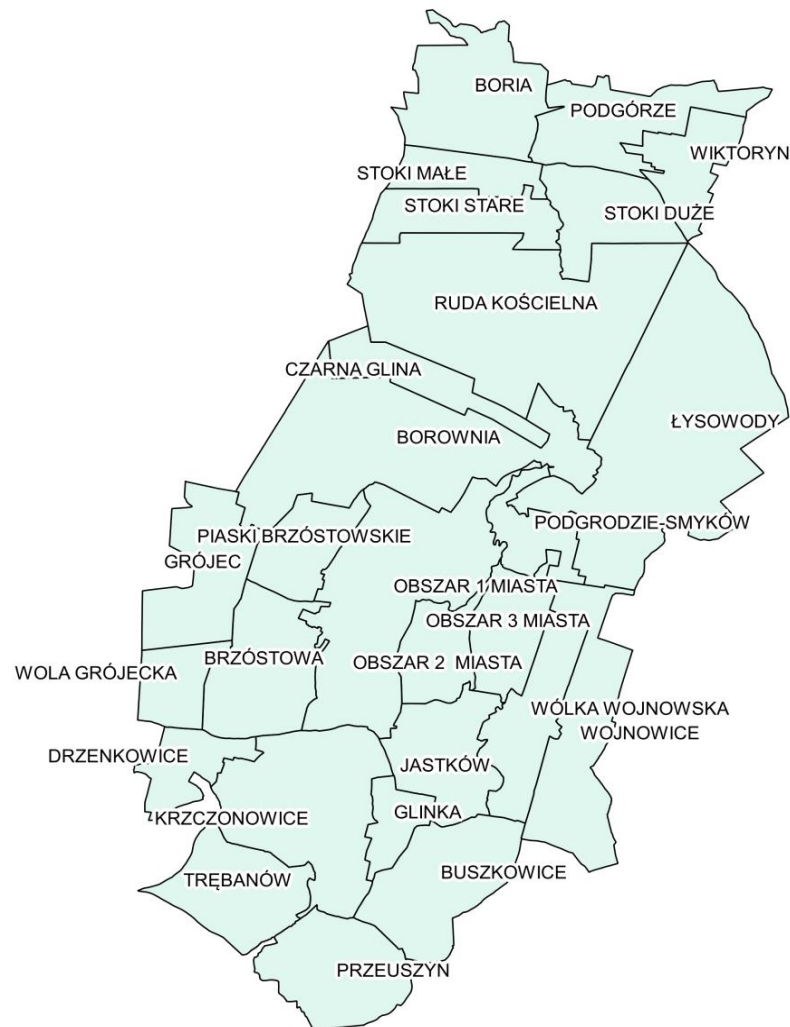
OBSZAR:

MEDOLOGIA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

PODZIAŁ CAŁEJ GMINY NA JEDNOSTKI REFERENCYJNE

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

WSKAŹNIKI DO PRZEPROWADZENIA DIAGNOZY

NEGATYWNE ZJAWISKA SPOŁECZNE

- Trendy demograficzne (depopulacja, starzenie się społeczności lokalnej),
- Sytuacja na rynku pracy/bezrobocie,
- Opieka społeczna, skala problemów społecznych,
- Poziomu edukacji i wychowania przedszkolnego,
- Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Udział w życiu publicznym,
- Aktywność społeczna i kulturalna mieszkańców.

NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE

- Niski stopień przedsiębiorczości,
- Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw.

NEGATYWNE ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE

- Przekroczenie standardów jakości środowiska,
- Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

WSKAŹNIKI DO PRZEPROWADZENIA DIAGNOZY

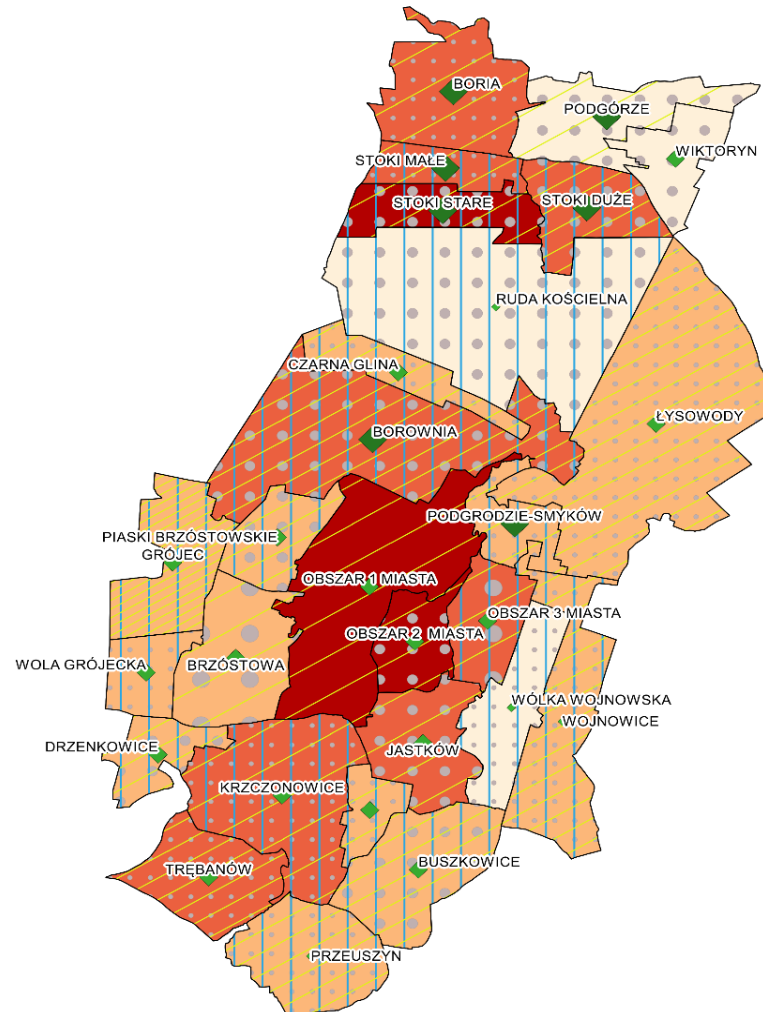
NEGATYWNE ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

- Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny,
- Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości,
- Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
- Niski poziom obsługi komunikacyjnej,
- Niedobór lub niska jakość terenów publicznych.

NEGATYWNE ZJAWISKA TECHNICZNE

- Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Koncentracja negatywnych zjawisk w poszczególnych jednostkach referencyjnych – MAPA WYNIKOWA

Legenda

Sfera społeczna

- niskie natężenie problemów
- średnie natężenie problemów
- wysokie natężenie problemów
- bardzo wysokie natężenie problemów

Sfera gospodarcza

- występowanie problemu

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

- niskie natężenie problemów
- średnie natężenie problemów
- wysokie natężenie problemów

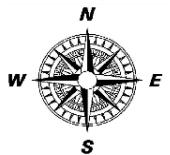
Sfera techniczna

- niskie natężenie problemów
- średnie natężenie problemów
- wysokie natężenie problemów

Sfera środowiskowa

- niskie natężenie problemów
- średnie natężenie problemów
- wysokie natężenie problemów

2 0 2 4 6 km

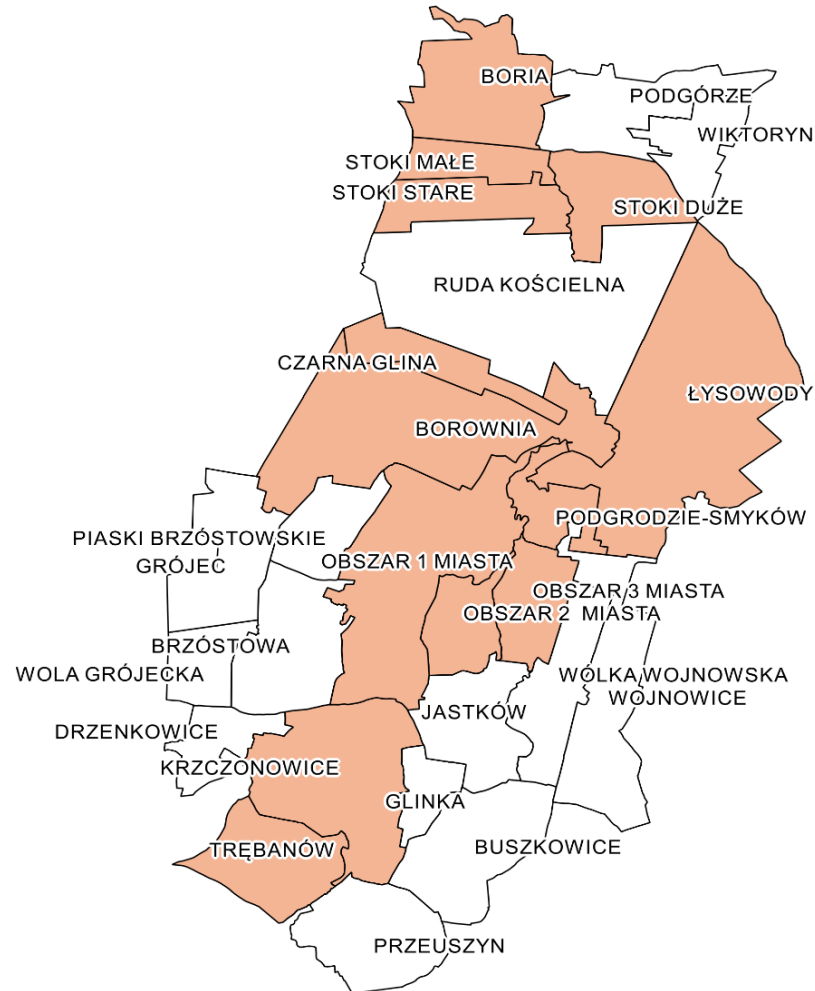

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

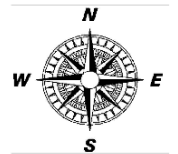

OBSZAR ZDEGRADOWANY

Legenda

Obszar zdegradowany

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

OBSZAR REWITALIZACJI

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

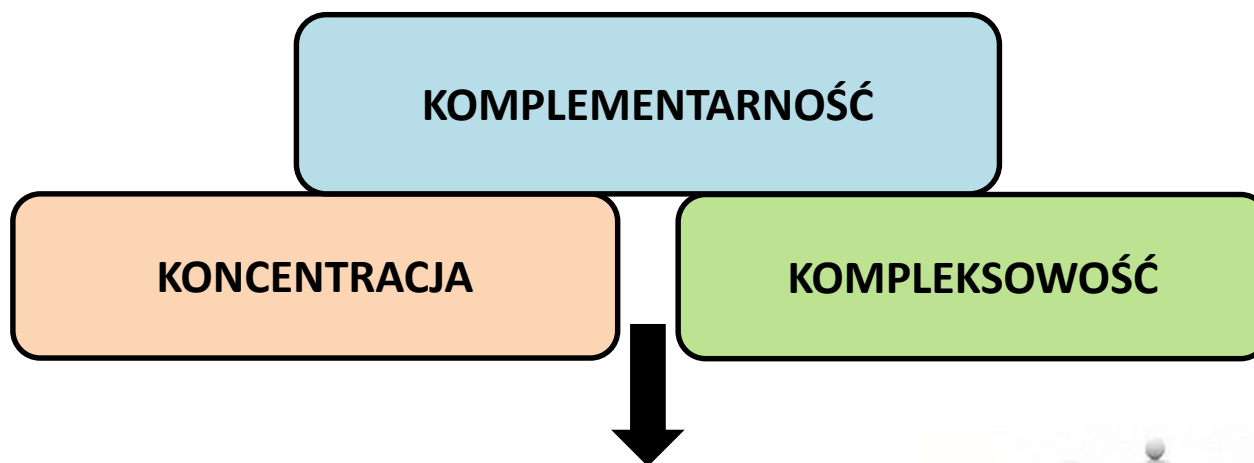
Unia Europejska
Fundusz Spójności

II ETAP PRAC

OPRACOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020
OKREŚLAJĄ FUNDAMENTY PROGRAMOWANIA REWITALIZACJI

**REALIZACJA ZASADY PARTNERSTWA
I PARTYCYPACJA**

Cechy programu rewitalizacji

- Komplementarność**

Komplementarność przestrzenna

- Wzajemne dopełnianie się projektów/przedsięwzięć w przestrzeni gminy,
- Brak możliwości realizacji inwestycji punktowych w pojedynczych miejscach,
- Zapobieganie przenoszeniu problemów na inne tereny.

Komplementarność problemowa

- Wzajemne dopełnianie się tematyczne projektów (odziaływanie na wszystkie sfery),
- Parametryzacja pożądanego stanu, do którego osiągnięcia prowadzi program,
- Powiązanie działań ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach.

Komplementarność proceduralno-institutionalna

- Efektywny system zarządzania rewitalizacją (osadzony w systemie zarządzania gminą),
- Spójność działań i procedur, efektywne współdziałanie różnych instytucji.

Komplementarność międzyokresowa

- Wykazanie spójności z przedsięwzięciami już zrealizowanymi w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) oraz społecznym realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020

Komplementarność źródeł finansowania

- Uzupełnianie i łączenie form wsparcia (EFRR, EFS, FS, publiczne środki krajowe),
- Tworzenie warunków do włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji.

Cechy programu rewitalizacji

- **Koncentracja**

Obszar rewitalizacji może obejmować tereny max. 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałe przez max. 30% mieszkańców gminy.

UWAGA 1: Skutkiem koncentracji jest określenie hierarchii potrzeb.

UWAGA 2: Projekty rewitalizacyjne mogą – warunkowo – wykraczać poza obszar rewitalizacji, jeśli realizują cele służące społeczności obszaru.

Cechy programu rewitalizacji

- **Kompleksowość**

- 1) Integracja w programie działań finansowanych z różnorodnych źródeł,
- 2) Nie pomijanie żadnego z potrzebnych aspektów (społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego) związanego z obszarem i jego otoczeniem.

UWAGA: Nie są dopuszczalne inwestycje wybiórcze, nastawione na szybki wynik, celem jest strukturalna zmiana na obszarze rewitalizacji.

Skutkiem kompleksowości jest synergia projektów.

Cechy programu rewitalizacji

- **Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja**

W pracach nad programem uczestniczą przedstawiciele wszystkich zainteresowanych środowisk, chociaż koordynacja spoczywa na samorządzie. Program zawiera opis uspołecznienia jego powstawania.

UWAGA: Dojrzała rewitalizacja opiera się na dojrzałej partycypacji.

Cechy programu rewitalizacji

- **Kompletność**

Treść programu rewitalizacji musi zawierać wszystkie minimalne elementy określone przez Wytyczne oraz (dla GPR) ustawę.

Będą one oceniane przez Urząd Marszałkowski.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Najczęściej popełniane błędy

Diagnoza

1. Brak jasnej metodologii opracowania diagnozy.
2. Szczegółowa analiza wskaźnikowa na poziomie gminy – brak analiz na niższych podziemiach – adresy.
3. Wyznaczanie obszaru zdegradowanego i do rewitalizacji na podstawie np. własnego uznania, wyłącznie ankiet, wybiórczych analiz.

Obszary

1. Brak uzasadnienia wynikającego z diagnozy dotyczącego zidentyfikowania obszaru zdegradowanego i wyboru obszaru do rewitalizacji.
2. Przekraczanie dopuszczalnych limitów wskazanych do objęcia obszarem rewitalizacji.
3. Wyznaczanie obszarów niezamieszkanym głównie - parki, bulwary itp.

Najczęściej popełniane błędy

Przedsięwzięcia

1. Brak logicznego powiązania zdiagnozowanych problemów i zaplanowanych przedsięwzięć – „worek przypadkowych projektów”.
2. Brak mechanizmów integrowania zidentyfikowanych celów oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych – brak logicznej całości.
3. Projekty turystyczne, rekreacyjne oraz tzw. „rewitalizacje parków” jako przeważające w programie.
4. Projekty ogólnogminne lub wykraczające poza obszar rewitalizacji bez uzasadnienia ich wpływu na zidentyfikowane problemy.
5. Projekty miękkie jako dodatkowe, niekompleksowe.

Partycypacja

1. Wyłącznie informowanie mieszkańców.
2. Brak włączenia mieszkańców na etapie wdrażania programu.
3. Brak w procesie rewitalizacji podmiotów gospodarczych.

Monitoring

1. Monitoring wyłącznie na projekcie – np. wskaźniki rezultatu.
2. Monitoring nie zakładający żądanych skwantyfikowanych zmian – możliwość subiektywnej oceny efektów podejmowanych działań.

Partycypacja społeczna i partnerstwo w rewitalizacji

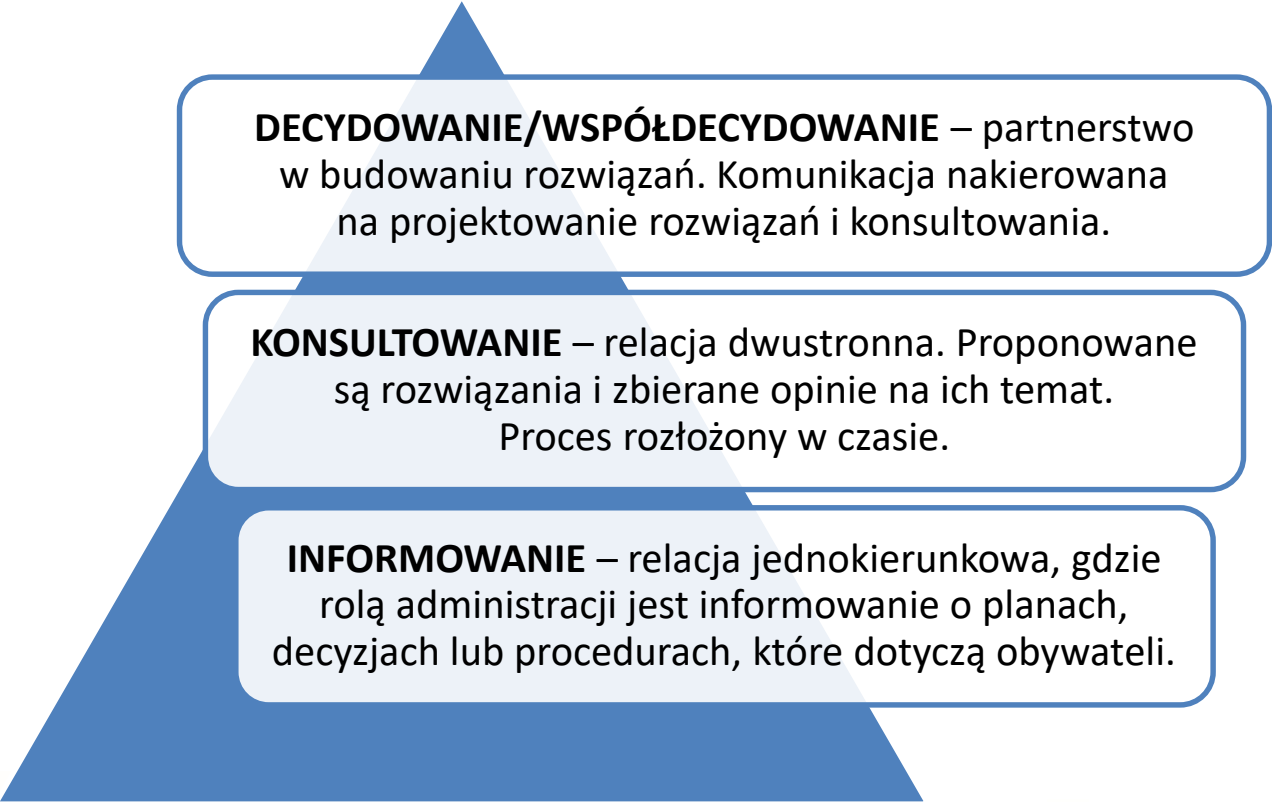
Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Partycypacja to nie tylko konsultacje!

Partycypacja obywatelska może przybierać różne formy, które w założeniu uwzględniają **różny stopień zaangażowania obywateli w podejmowane decyzje**. Taki podział nazywany jest drabiną lub piramidą partycypacji.

DECYDOWANIE/WSPÓŁDECYDOWANIE – partnerstwo w budowaniu rozwiązań. Komunikacja nakierowana na projektowanie rozwiązań i konsultowania.

KONSULTOWANIE – relacja dwustronna. Proponowane są rozwiązania i zbierane opinie na ich temat. Proces rozłożony w czasie.

INFORMOWANIE – relacja jednokierunkowa, gdzie rolą administracji jest informowanie o planach, decyzjach lub procedurach, które dotyczą obywateli.

Partycypacja dotyczy całego procesu rewitalizacji

– MUSIMY UWZGLĘDNIĆ JĄ NA KAŻDYM ETAPIE

OPRACOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI – 3 kroki

1. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
2. Pogłębiona diagnoza obszaru i opracowanie założeń GPR/PR
3. Konsultacje projektu GPR/PR

REALIZACJA PROGRAMU REWITALIZACJI – 2 kroki

1. Udział mieszkańców i partnerów we wdrażaniu GPR/PR i finansowaniu projektów
2. Monitoring i ewaluacja realizacji GPR/PR
(Komitet Rewitalizacji / Zespół ds. rewitalizacji)

Po co angażować interesariuszy?

lepiej rozpoznane potrzeby lokalne

- kreatywne pomysły – praca grupowa,
- większa efektywność wydatkowania środków publicznych,

wspólna odpowiedzialność

- zmniejszenie oporu na wprowadzanie zmian,
- wspólna hierarcha potrzeb i priorytetów,
- udział w realizacji – łączenie zasobów – redukcja kosztów publicznych,

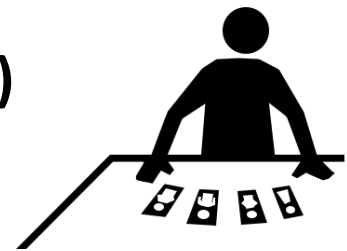
większa trwałość

- integracja – między sobą i z miejscem zamieszkania,
- budowanie wspólnoty interesów (spotkanie się różnych interesów i punktów widzenia).

PROJEKTY REWITALIZACYJNE

- ✓ Zaplanowane w programie rewitalizacji,
- ✓ Ukierunkowane na realizację celów rewitalizacji lub logicznie powiązane z treścią i celami PR.

Projekty/Przedsięwzięcia podstawowe (główne) + pozostałe (uzupełniające) przedsięwzięcia

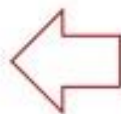

Projekty główne/podstawowe – **MUSZĄ ZAWIERAĆ:**

- nazwę przedsięwzięcia i podmioty go realizujące,
- prognozowane rezultaty,
- syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań,
- lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu),
- szacowaną wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego,
- sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu;

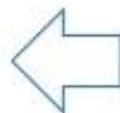
Stwarzają możliwości włączenia społecznego

**Projekty
społeczne**

Pozwalają na usprawnienie możliwości

**Projekty
infrastrukturalne**

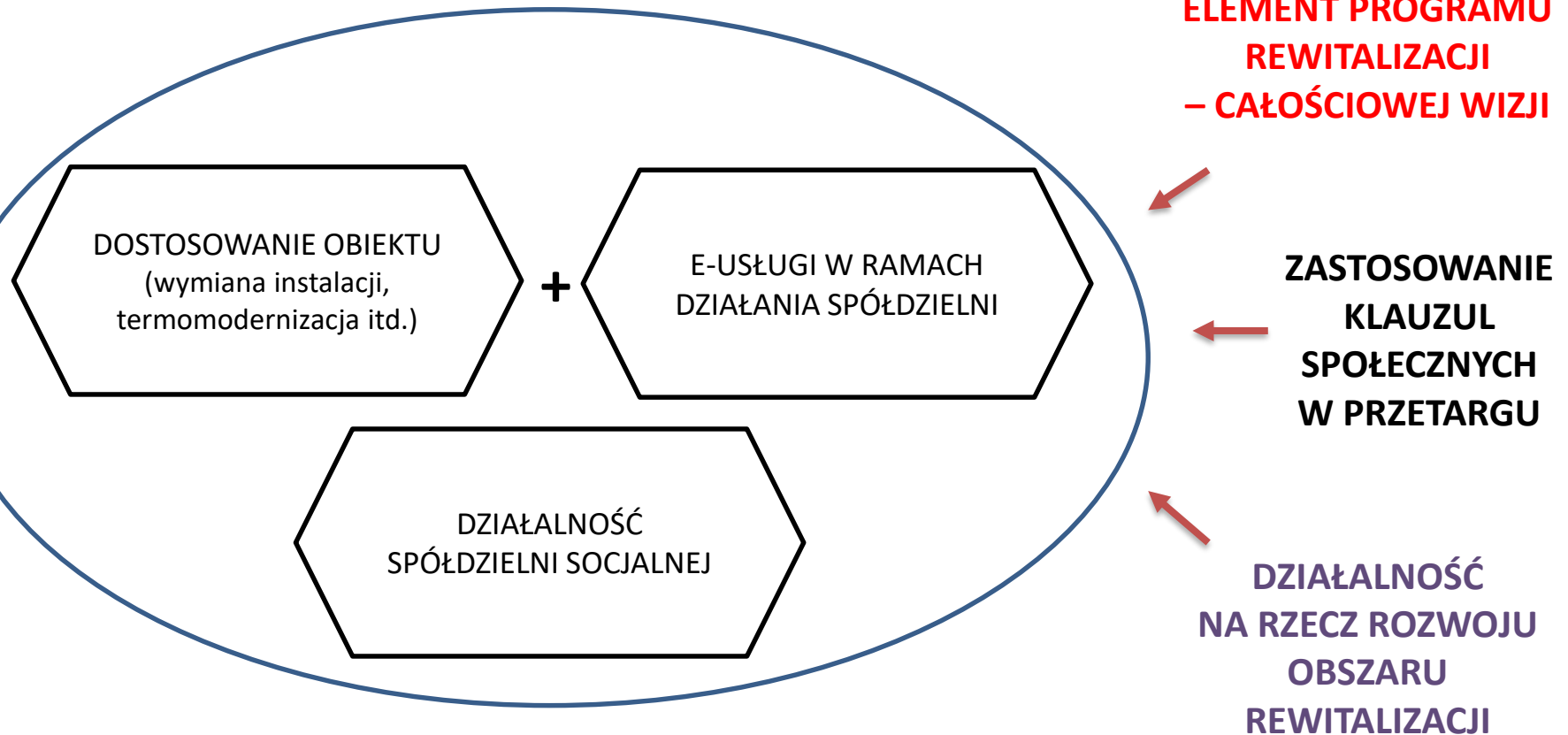

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

KOMPLEKSOWOŚĆ I ZINTEGROWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE

Przykładowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze społecznym

Inicjatywy w zakresie aktywnej integracji społecznej ukierunkowane na poprawę samodzielności i aktywności życiowej oraz zwiększania szans na zatrudnienie.

Kompleksowe inicjatywy prowadzące do podniesienia kwalifikacji lub uzyskania zatrudnienia, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczestników, obejmujące m.in. formy wsparcia:

- rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy;
- poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej;
- kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych;
- poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy;
- staże, subsydiowane zatrudnienie i zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;
- wsparcie towarzyszące dla otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym niezbędne do ich aktywizacji, np. przy wykorzystaniu środowiskowych form aktywizacji społecznej.

Przykładowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze społecznym

Przedsięwzięcia na rzecz rozwoju usług społecznych w zakresie zwiększenia ich dostępności i jakości.

Realizacja zdeinstytucjonalizowanych, spersonalizowanych, zintegrowanych usług społecznych nastawionych na profilaktykę oraz ograniczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym ubóstwa i wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży, m.in. w zakresie:

- usług ukierunkowanych na wsparcie rodzin we właściwym pełnieniu ich funkcji;
- usług o charakterze profilaktycznym i interwencyjnym skierowanych do grup szczególnie zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym dzieci i młodzieży;
- usług w zakresie opieki nad dziećmi i młodzieżą w systemie opieki zastępczej, poprzez m.in. kształcenie i doskonalenie kompetencji osób sprawujących pieczę zastępczą oraz rozwój usług towarzyszących procesowi usamodzielniania;
- tworzenia nowych i rozwijania już istniejących placówek wsparcia dziennego przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych oraz seniorów;
- poradnictwa prawnego i obywatelskiego.

Przykładowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze społecznym

Działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia.

Kompleksowe inicjatywy prowadzące do podniesienia kwalifikacji i uzyskania zatrudnienia z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczestników, obejmujące m.in. następujące formy wsparcia:

- szkolenia, kursy,
- staże,
- poradnictwo zawodowe,
- pośrednictwo pracy,
- przygotowanie zawodowe dorosłych,
- prace interwencyjne,
- wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

PARTNERSTWO W PROCESIE REWITALIZACJI

- ✓ Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w większości będą realizowane w różnorodnych partnerstwach, gdzie jednym z partnerów będzie gmina.
- ✓ Sens partnerstw jest nie tylko społeczno-gospodarczo-aktywizacyjny, ale także ekonomiczny: zaangażowanie środków partnerów (lub ich wkładu w innej formie) ma szansę bardzo znacznie podnieść potencjał procesu rewitalizacji.

Według różnych źródeł w miastach niemieckich na 1 Euro publicznych wydatków na rewitalizację, udało się zmobilizować od 2,5 do 8,0 Euro środków prywatnych (efekt dźwigni).

Jak budować partnerstwa na rzecz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych?

Działania po stronie gminy:

- ✓ Identyfikacja kluczowych partnerów,
- ✓ Przygotowanie propozycji i informacji, zabezpieczenie środków, szkolenia pracowników i koordynatorów,
- ✓ Pozyskanie partnerów (np. kontakty bezpośrednie, zaproszenia, fiszki projektowe),
- ✓ Spotkania z partnerami z różnych sektorów,
- ✓ Inicjacja partnerstw z udziałem gminy (z partnerami spoza sektora finansów publicznych – otwarty nabór),
- ✓ Inicjacja partnerstw bez udziału gminy (np. przedsiębiorcy – właściciele)
- ✓ Wprowadzające działania miękkie (np. zagospodarowanie przestrzeni publicznych we współpracy z mieszkańcami obszaru),
- ✓ Wprowadzenie do GPR,
- ✓ Formalizacja partnerstw (np. podpisanie umowy partnerskiej).

PROJEKTY PARTNERSKIE – USTAWA WDROŻENIOWA

Art. 33. 1. W celu wspólnej realizacji projektu, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym albo instytucję zarządzającą regionalnym programem operacyjnym, może zostać utworzone **partnerstwo**

przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „*projektem partnerskim*”, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.

[...]

7. Stroną porozumienia oraz umowy o partnerstwie nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania.

Źródło: Ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 217)

PROJEKTY PARTNERSKIE

– procedura wyboru partnera

Podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r.

– Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164), dokonując wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych jest obowiązany w szczególności do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów;
- 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze;
- 3) podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.

UWAGA: Wybór partnerów spoza sektora finansów publicznych jest dokonywany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu partnerskiego.

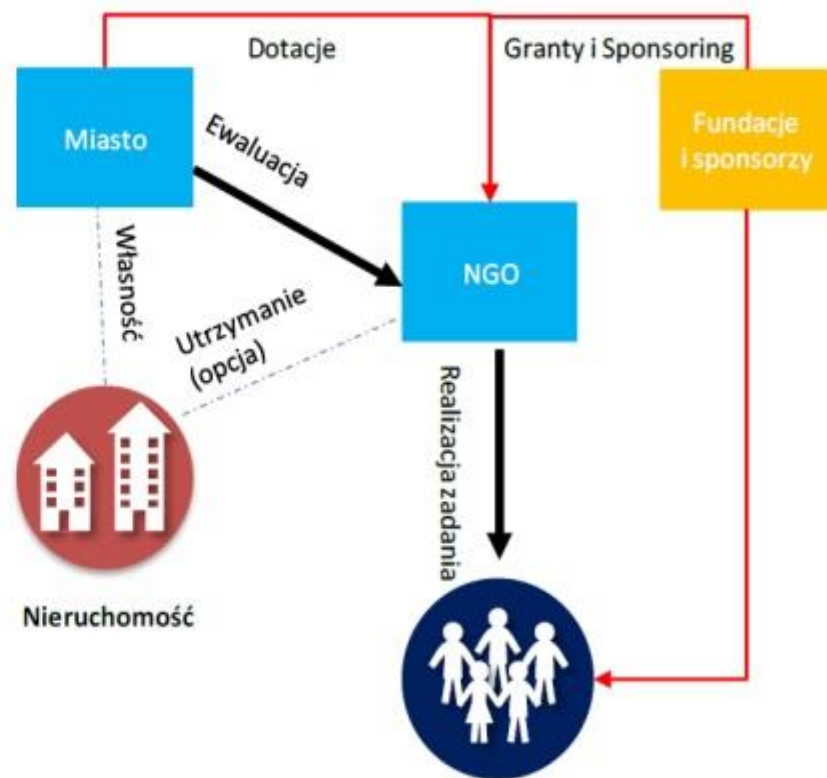
MODEL PARTNERSTWA

Rewitalizacja w partnerstwie z organizacją pozarządową

MODEL 8 – faza przygotowania i realizacji

MODEL 8 – faza operacyjna

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

MODEL PARTNERSTWA

Rewitalizacja w partnerstwie z organizacją pozarządową

- 1) Gmina powierza wykonanie określonych zadań publicznych na zasadzie umowy wieloletniej (kontraktu).
- 2) W przypadku występowania w modelu Operatora Projektu, adresatami będą także nieformalne grupy mieszkańców, które będą bezpośrednio angażowane przez Operatora do realizacji projektów.
- 3) Docelowymi adresatami modelu będą także przedstawiciele społeczności lokalnej, indywidualni przedsiębiorcy, osoby wymagające wsparcia i osoby aktywne, które zostaną włączone w proces wykonywania tych zadań przez Operatora.

ŁÓDZKI PROGRAM ANIMACYJNY

– PRZYKŁAD TWORZENIA PODSTAW PARTNERSTWA

Animacja społeczna to niejako „ożywianie” osób, które pozostawały do tej pory niejako uśpione, we wspólnym działaniu.

- ✓ zidentyfikowaniu lokalnych zasobów aktywności ludzkiej – różnych podmiotów prowadzących lub chcących prowadzić działania na obszarze Strefy Wielkomiejskiej Łodzi,
- ✓ zorganizowaniu sieci współpracy tych podmiotów;
- ✓ wsparciu ich działań poprzez rozbudowany program niewielkich, bardzo prostych mikro-grantów (regranting);
- ✓ stworzeniu wraz z nimi spójnego, wieloletniego programu animacji społecznej dla obszaru rewitalizacji.

Szczegółowe informacje, wzory dokumentów dostępne pod adresem:

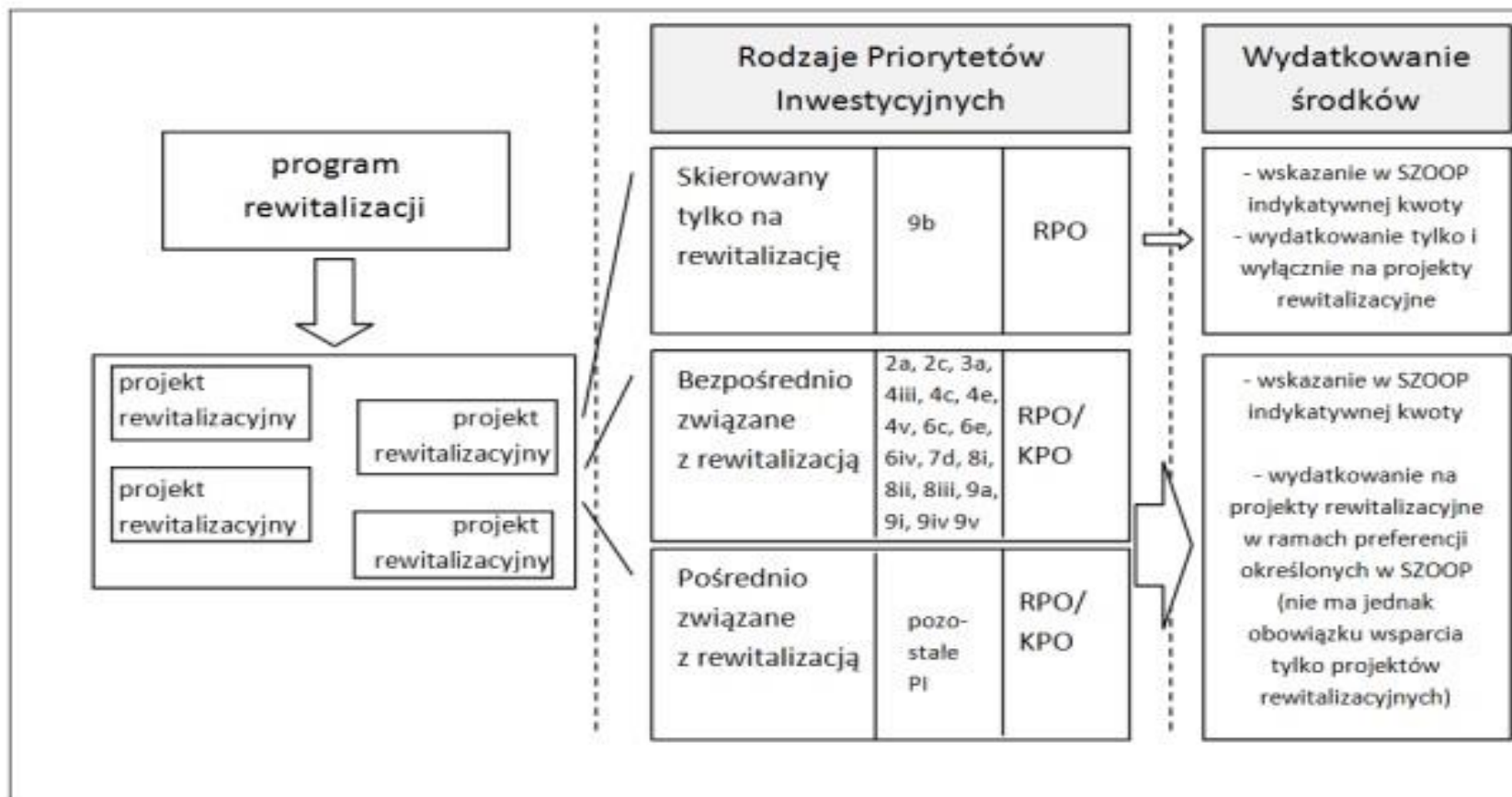
<http://centrumwiedzy.org/programy-spoeczne/animacyjny/>

Rewitalizacja – priorytetem na lata 2014-2020

Jednym z najważniejszych zadań finansowanych ze środków UE na lata 2014–2020 jest **KOMPLEKSOWA REWITALIZACJA** ukierunkowana na rozwiązywanie problemów społecznych – na związane z nią projekty zarezerwowano **ok. 25-26 mld zł.**

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych z funduszy UE są środki **Regionalnych Programów Operacyjnych** (EFS i EFRR). Dodatkowym, komplementarnym źródłem ich finansowania są środki **Krajowych Programów Operacyjnych** (EFS, EFRR, FS).

Schemat powiązania projektów rewitalizacyjnych z rodzajami priorytetów inwestycyjnych

Bezpośrednie związanie z rewitalizacją:

- 1) **Dodatkowe punkty/Profilowanie w kryteriach** wyboru projektów,
- 2) **Dedykowane konkursy** dot. projektów realizowanych na obszarach objętych PR,
- 3) **Wyższy poziom dofinansowania** dla projektów rewitalizacyjnych.

Szukamy źródeł – dofinansowanie unijne:

↕
Gminny program rewitalizacji w rozumieniu ustawy oraz inne programy rewitalizacji zgodne z Wytycznymi

↕
Konkursy dedykowane lub preferencje dla projektów rewitalizacyjnych

↓
Instrumenty finansowe - JESSICA

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

ALOKACJA FINANSOWA NA REWITALIZACJĘ

13 637 709 EURO

= ok. 60 mln złotych

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

REWITALIZACJA W SZOOP RPO WŚ 2014–2020 (projekt)

Oś priorytetowa 6. Rozwój miast

Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich

Typy projektów:

1. Przebudowa, adaptacja zdegradowanych budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.
2. Projekty przyczyniające się do wzrostu estetyki przestrzeni publicznej w zakresie m.in.: infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, drogowej, kulturalnej, edukacyjnej, turystycznej, rekreacyjnej, zaopatrzenia w energię elektryczną, oraz systemów monitorowania bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

KONIECZNOŚĆ dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Projekty powinny wykazywać komplementarność z inwestycjami w ramach EFS.

REWITALIZACJA W SZOOP

RPO WŚ 2014–2020 (projekt)

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

1. Dominująca kategoria kosztów np. infrastruktura drogowa – **max. 40% kosztów kwalifikowalnych.**
2. **Zadania w zakresie kultury** w ramach projektu: max. 2 mln EURO kosztów kwalifikowalnych.
3. **Wydatki niekwalifikowalne** to:
 - koszt budowy/przebudowy/remontu zbiorników retencyjnych,
 - koszt budowy/przebudowy/remontu oświetlenia, sieci gazowniczej, telekomunikacyjnej, energetycznej i ciepłowniczej niepozostających własnością beneficjenta,
 - koszt wyburzenia budynków niebędących własnością beneficjenta,
 - koszt budowy/przebudowy/remontu/termomodernizacji/adaptacji budynków na potrzeby administracji publicznej,
 - koszty związane z wyposażeniem budynków w sprzęt i drobne urządzenia.

Preferencje dla projektów uwzględniających zastosowanie konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego i urbanistycznego oraz zorientowane na efektywne wykorzystanie energii oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii.

W RAMACH DZIAŁANIA WSPARCIE ZNAJDĄ PRZEDSIĘWZIĘCIA DOT. REWITALIZACJI ZMARGINALIZOWANYCH OBSZARÓW MIAST, MIEJSCOWOŚCI LUB CZĘŚCI MIEJSCOWOŚCI BĘDĄCYCH CENTRAMI GMIN.

Beneficjenci:

1. jednostki samorządu terytorialnego, podmioty działające w imieniu JST,
2. przedsiębiorstwa,
3. partnerzy społeczni i gospodarczy,
4. spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe,
5. jednostki administracji rządowej,
6. instytucje kultury,

Max. % poziom dofinansowania
– **85% kosztów kwalifikowalnych**

w ramach kompleksowych projektów koordynowanych przez JST.

Przedkładane projekty muszą wynikać z **Programów Rewitalizacji** oraz powinny mieć charakter kompleksowy i zintegrowany.

KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

KRYTERIA DOPUSZCZAJĄCE SEKTOROWE

(niespełnienie min. 1 skutkuje odrzuceniem projektu)

1. Program musi zawierać wszystkie cechy i elementy określone w Wytycznych.
2. Uwzględnienie w projekcie potrzeb osób niepełnosprawnych.
3. Kategoria kosztów dot. dróg lokalnych nie przekracza limitu 40% wydatków.
4. Komplementarność z projektami EFS (celu tematycznego 8, 9, 10).
5. W przypadku projektów zlokalizowanych na obszarach zagrożonych powodzią zaprojektowanie działań uwzględniających to ryzyko.

KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

KRYTERIA PUNKTOWE (nieuzyskanie co najmniej 60% max. liczby pkt-ów powoduje odrzucenie projektu – min. 42/70 pkt-ów)

Lp.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium (informacja o zasadach oceny)	Liczba punktów (1)	Waga kryterium (2)	Maksymalna liczba punktów (1x2)
1.	Kompleksowość zaplanowanych w projekcie działań przyczyniających się do rozwiązywania problemów społecznych na terenie rewitalizowanym	Maksymalną liczbę punktów będą mogły otrzymać projekty w pełni odpowiadające na faktyczne problemy społeczne, oddziałujące w sferach zdefiniowanych w zatwierdzonych przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego <i>Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</i>, tj. w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W szczególności pod uwagę brane będzie nadawanie obszarom/obiektom nowych funkcji gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych, które niosą za sobą trwałą i realną zmianę skutkującą wyprowadzeniem obszaru rewitalizowanego ze stanu kryzysowego. Przy dokonywaniu oceny pod uwagę będą brane również takie aspekty jak: kompleksowość zagospodarowania terenu, uwzględnienie wszystkich niezbędnych do wykonania prac na danym obszarze lub obiekcie, wpływ na urozmaicenie oferty regionu. Punkty przyznawane będą w następujący sposób: 1 p. - projekt oddziałuje (rozwiązuje problem) w 1 sferze; 2 p. - projekt oddziałuje (rozwiązuje problem) w 2 sferach; 3 p. - projekt oddziałuje (rozwiązuje problem) w 3 sferach; 4 p. - projekt oddziałuje (rozwiązuje problem) w 4 sferach.	1-4	4	16
2.	Wpływ projektu na obszar rewitalizowany	Maksymalną liczbę punktów będą mogły otrzymać projekty, które wykażą największy wpływ na obszar rewitalizowany oraz na przezwyciężanie i rozwiązywanie negatywnych zjawisk zdefiniowanych w Programie Rewitalizacji w postaci następujących efektów: - zwiększenie potencjału gospodarczego w szczególności poprzez tworzenie nowych podmiotów gospodarczych lub nowych sektorów usług - 1 p. - poprawa bezpieczeństwa publicznego - 1 p. - zwiększenie potencjału turystycznego - 1 p. - wpływ na zachowanie obiektów zabytkowych (wpisanych do rejestru/ewidencji zabytków) na obszarze rewitalizowanym - 1 p. - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej na rzecz przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego, który podniesienie atrakcyjność rewitalizowanego obszaru - 1 p. Za każdy ww. efekt projekt może uzyskać 1 p. Punkty podlegają sumowaniu, a max. liczba punktów do uzyskania w tym kryterium przed zważeniem wynosi 5.	1-5	3	15

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

3.	Stopień komplementarności oraz liczba partnerów zaangażowanych w projekcie	Maksymalną liczbę punktów otrzymają projekty, których zaplanowane interwencje wskazują na wyraźną komplementarność z innymi inwestycjami, które są powiązane z integracją społeczną i zmniejszeniem ubóstwa oraz będą realizowane przy udziale partnera/partnerów. Punkty przyznawane będą w następujący sposób: 1 p. - projekt komplementarny z innymi inwestycjami zrealizowanymi, realizowanymi lub planowanymi do realizacji ze środków własnych lub zewnętrznych (poza środkami EFS); 2 p. - projekt realizowany przy współudziale partnera/partnerów z sektora MŚP; 1 p. - projekt realizowany przy współudziale partnera/partnerów z poza sektora MŚP (np. spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, partnerzy społeczni, instytucje kultury, jednostki administracji rządowej, jednostki samorządu terytorialnego); Punkty w tym kryterium podlegają sumowaniu, a max. liczba punktów do uzyskania przed zważeniem wynosi 4.	0-4	3	12
4.	Wpływ projektu na tworzenie nowych miejsc pracy	Punktacja uzależniona będzie od ilości utworzonych nowych miejsc pracy wykazanych we wskaźnikach Wniosku o dofinansowanie, wyrażonych w ekwiwalencie pełnego czasu pracy (EPC). Sposób przyznawania punktów: 0 p. - projekt nie generuje nowych etatów; 1 p. - projekt generuje do 1 nowego etatu; 2 p. - projekt generuje od powyżej 1 do 2 nowych etatów; 3 p. - projekt generuje więcej niż 2 nowe etaty.	0-3	3	9
5.	Obszar realizacji projektu	Punktacja uzależniona będzie od obszaru na jakim realizowany będzie projekt. Sposób przyznawania punktów: 3 p. - realizacja na terenie przemysłowym; 2 p. - realizacja na terenie pokolejowym; 1 p. - realizacja na terenie powojkowym; 0 p. - realizacja na terenach innych niż wymienione powyżej. Jeżeli projekt realizowany będzie jednocześnie na różnych terenach (np. przemysłowym i pokolejowym) przyznana zostanie punktacja właściwa dla terenu o wyższej liczbie punktów. Ponadto dodatkowy punkt otrzyma projekt, który realizowany będzie na obszarach wiejskich. W przypadku realizacji inwestycji na obszarach wiejskich, ale poza terenami wymienionymi powyżej (tj. przemysłowym, pokolejowym, powojkowym) projekt uzyska 1 p. Maksymalna liczba punktów do uzyskania w tym kryterium przed zważeniem wynosi 4.	0-4	2	8
6.	Zorientowanie projektu na efektywne wykorzystanie energii	Największą ilość punktów otrzymają projekty, które uwzględniają rozwiązania przyczyniające się do efektywnego wykorzystania energii (EWE) oraz uwzględniają wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE). 0 p. - projekt nie uwzględnia rozwiązań EWE i OZE; 1 p. - projekt uwzględnia rozwiązania przyczyniające się do EWE lub wykorzystanie OZE; 2 p. - projekt uwzględnia rozwiązania przyczyniające się do EWE i wykorzystanie OZE.	0-2	2	4

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

7.	Strategiczne znaczenie projektu dla danego obszaru	W ramach kryterium pod uwagę brane będą w szczególności uwarunkowania makroekonomiczne na obszarze oddziaływania projektu (m.in. poziom i struktura bezrobocia, poziom i struktura przedsiębiorczości, itp.). Ponadto pod uwagę brane będą uwarunkowania społeczne na obszarze oddziaływania (m.in. dane demograficzne, zidentyfikowane negatywne zjawiska społeczne, itp.). Analiza oparta będzie w szczególności o dostępne dane statystyczne. Dodatkowo kryterium analizowane będzie pod kątem zgodności i wpływu projektu na realizację zapisów dokumentów strategicznych, takich jak m.in. <i>Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020</i> , <i>Strategia badań i innowacyjności (RIS3)</i> .	0-4	1	4
8.	Realizacja projektu za pomocą formuły konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego	Maksymalną liczbę punktów otrzymają projekty, które realizowane będą za pomocą formuły konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego. 0 p. - projekt nie jest realizowany za pomocą formuły konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego; 1 p. - projekt jest realizowany za pomocą formuły konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego.	0-1	2	2
				Suma	70

KRYTERIA ROZSTRZYGAJĄCE

KRYTERIUM 1. Kompleksowość zaplanowanych w projekcie działań (kryterium pkt. 1)

KRYTERIUM 2. Wpływ projektu na obszar rewitalizowany (kryterium pkt. 2)

KRYTERIUM 3. Wpływ realizacji projektu na tworzenie miejsc pracy (kryterium pkt. 4)

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

